

Drikkemønstre og oplevede konsekvenser

Drikkemønstre og oplevede konsekvenser

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

URL: <http://www.sst.dk>

Emneord: Forebyggelse, alkohol, alkoholvaner

Kategori: Orientering

Sprog: Dansk

Version: 1.0

Versionsdato: September 2006

Format: Pdf

Copyright: Sundhedsstyrelsen, publikationen kan frit refereres med tydelig kildeangivelse

Elektronisk ISBN: 87-7676-358-7

Udgivet af Sundhedsstyrelsen, september 2006

Analysebureauet Millward Brown gennemfører en løbende dataindsamling ("tracking") af danskernes opmærksomhed på budskaber om alkohol i medierne, deres kendskab til Sundhedsstyrelsens anbefalede genstandsgrænser samt deres egne alkoholvaner. Der bliver gennemført cirka 100 telefoninterviewer pr. uge med et tilfældigt udsnit af Danmarks befolkning på 13 år og opad. "Trackingen" indgår som grundlag for evaluering af Sundhedsstyrelsens indsats på alkoholområdet.

Sundhedsstyrelsen besluttede at, i uge 36 og 37 2006, udvide ("booste") sin tracking, så den kom til at omfatte 2.025 personer – 1011 mænd og 1014 kvinder. I den forbindelse blev spørgerammen øget med yderligere 10 spørgsmål, omhandlende befolkningens drikkemønstre og oplevede konsekvenser som følge af alkohol. Svarene på disse spørgsmål bliver præsenteret i denne lille rapport. I analysen indgår kun interviewpersoner over 15 år, da ikke alle spørgsmål har relevans for de yngste i målgruppen. I alt udgør 1955 personer basen til de tal, der præsenteres – 973 mænd og 982 kvinder.

Data er analyseret og præsenteret af sociolog Karl Marosi for Sundhedsstyrelsen.

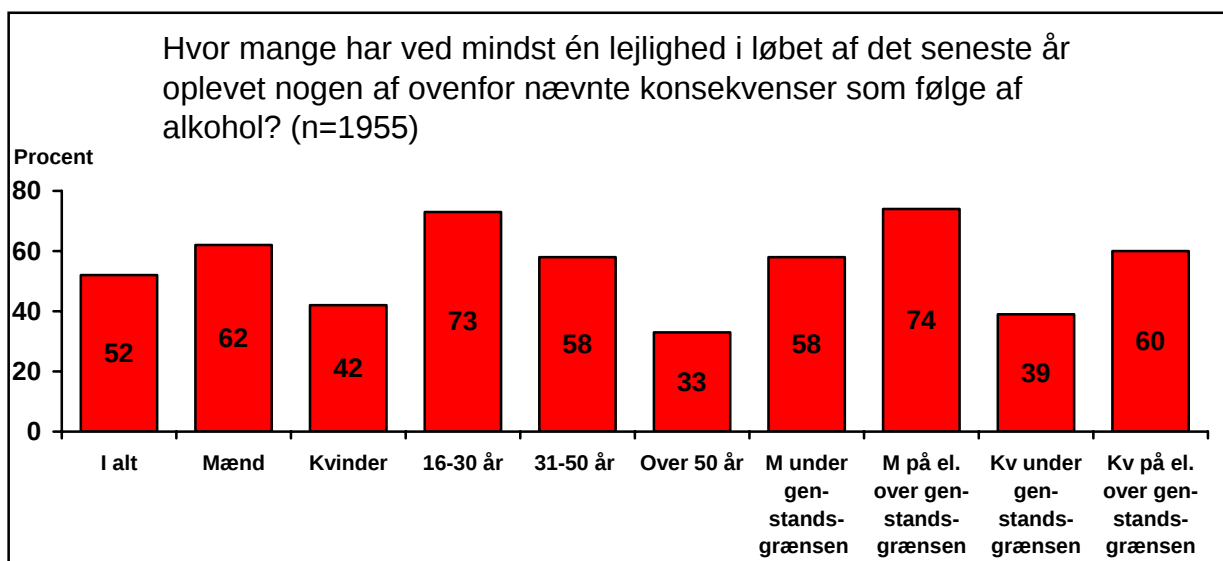
1 Konsekvenser

Følgende spørgsmål om drikkeadfærdens konsekvenser blev stillet til de interviewede:

- Har du inden for det sidste år/den sidste måned drukket så meget alkohol, at du har sagt eller gjort ting, du har fortrudt bagefter?
- Har du inden for det sidste år/den sidste måned drukket så meget alkohol, at du fik tømmermænd?
- Har du inden for det sidste år oplevet skænderier med ægtefælle, partner, venner eller kollegaer i forbindelse med at have drukket alkohol?
- Har du inden for det sidste år/den seneste måned oplevet nedsat præstation på arbejde som følge af alkohol?
- Har du inden for det sidste år/den sidste måned kørt bil eller motorcykel efter at have drukket alkohol?

Hvor mange har ved nogen lejlighed i løbet af **det seneste år** oplevet mindst én af disse fem konsekvenser af alkohol?

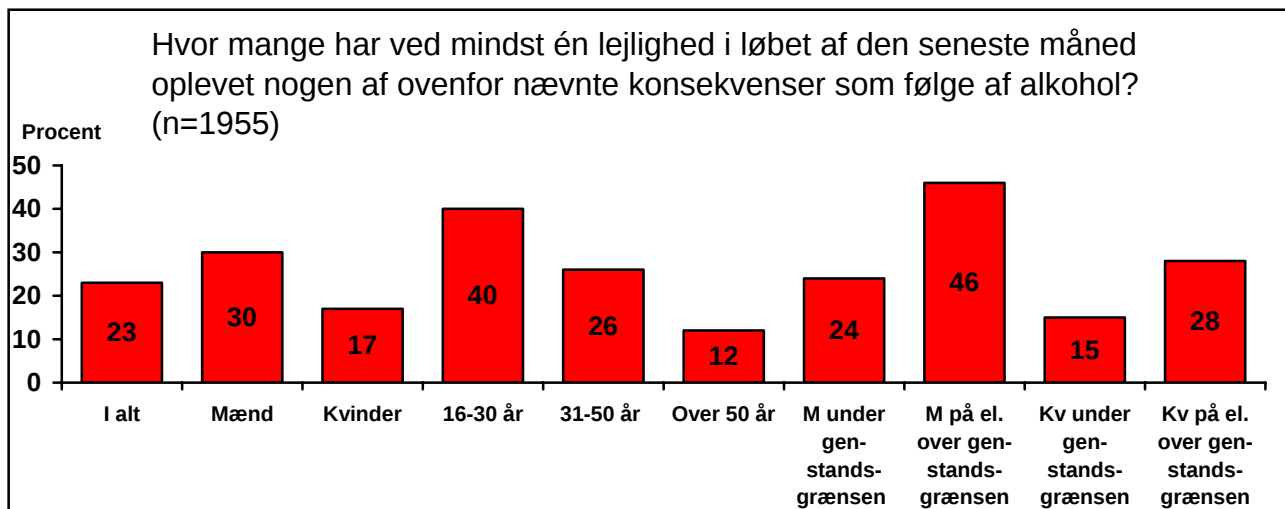
Figur 1

Der er signifikant flere (1 % procent niveau) mænd end kvinder, og der er signifikant flere (1 % procent niveau) yngre end ældre, der oplever disse konsekvenser som følge af alkohol i løbet af det sidste år. Andelen for de 16-30-årige mænd er 82 procent, og andelen for kvinder over 50 år er 33 procent. Langt over halvdelen af de mænd, der drikker under genstandsgrænsen, har også oplevet disse konsekvenser af alkohol.

Hvor mange har ved nogen lejlighed i løbet af **den seneste måned** oplevet mindst én af disse fem konsekvenser af alkohol?

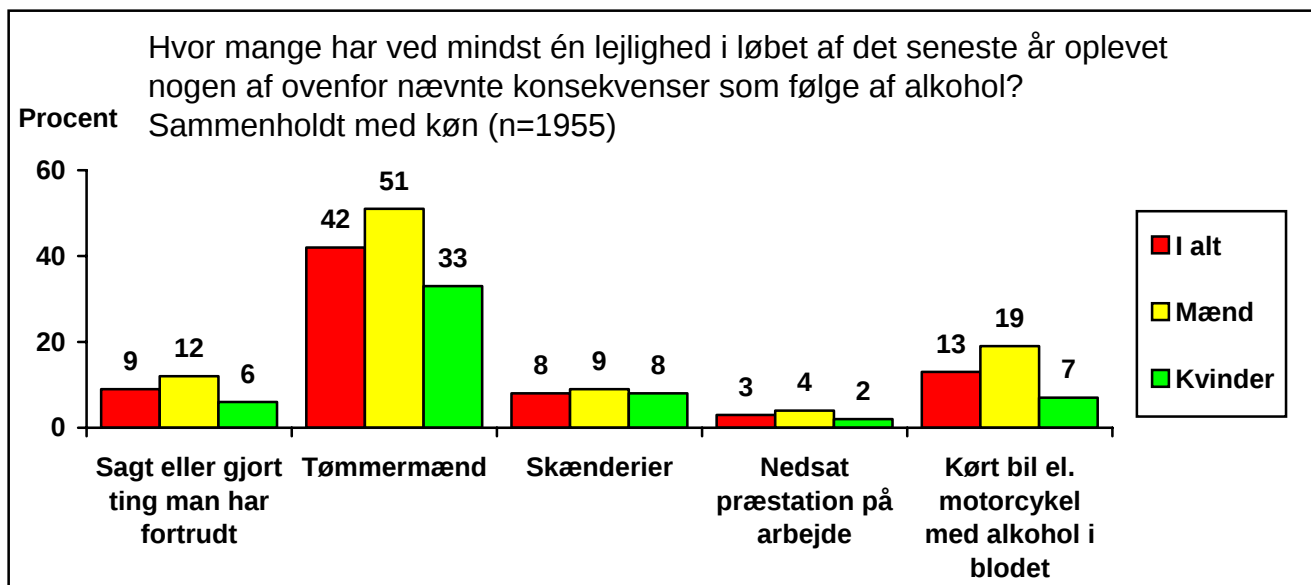
Figur 2

Der er også signifikant flere (1 % procent niveau) mænd end kvinder, og der er også signifikant flere (1 % procent niveau) yngre end ældre, der oplever disse konsekvenser som følge af alkohol, når der bliver spurgt til den seneste måned. Andelen for de 16-30-årige mænd er 49 procent, og andelen for kvinder over 50 år er 7 procent.

Ser vi til de enkelte konsekvenser, er "tømmermænd" den hyppigst forekommende konsekvens af de fem, de interviewede skulle forholde sig til. Mere end to af fem dansker har oplevet det i løbet af det seneste år. Hver ottende har kørt bil eller motorcykel efter at have drukket alkohol, hver elvte har sagt eller gjort ting, de har fortrudt bagefter og cirka hver tolvte har i løbet af det sidste år skændtes i forbindelse med at have drukket alkohol.

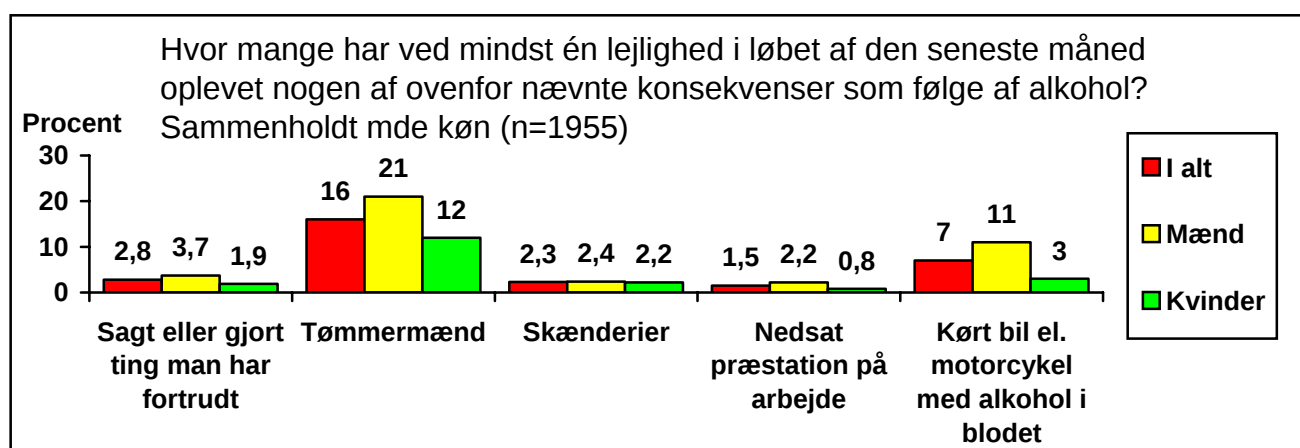
Figur 3

I løbet af **det sidste år** er der signifikant flere mænd end kvinder (1 % niveau), som har sagt eller gjort ting man har fortrudt, haft tømmer mænd og kørt bil eller motorcykel efter at have drukket alkohol, og hvad angår nedsat præstation på arbejde er der også signifikant flere mænd end kvinder (5 % niveau), der har oplevet dette. Derimod er der ingen signifikant forskel mellem mænd og kvinder, hvad angår skænderier, i forbindelse med at man har drukket alkohol.

Begrænser vi os til **den seneste måned** er forskellen mellem mænd og kvinder den samme som for året som helhed.

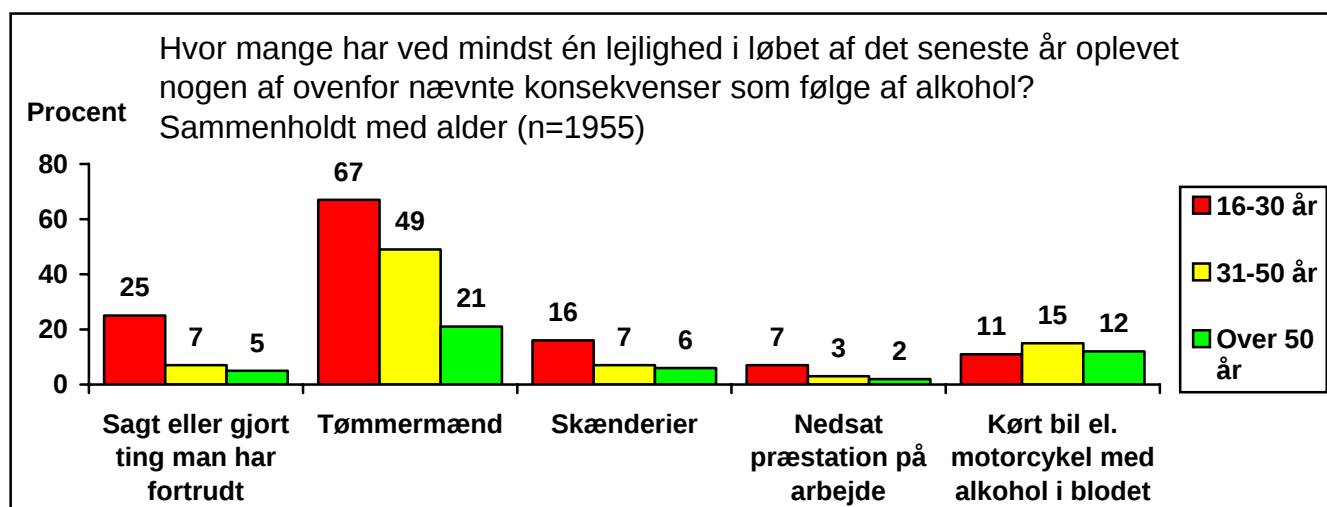
Figur 4

Der er signifikant flere mænd end kvinder, der har haft disse oplevelser i forbindelse med, at de har drukket alkohol - undtagen skænderier, hvor der stort set ikke er nogen forskel mellem kønnene.

Disse oplevelser i forbindelse med, at man drikker alkohol varierer også med alderen, som det blev vist i figur 1. Jo yngre man er, desto større er sandsynligheden for at det oplever nogen af disse konsekvenser som følge af alkohol.

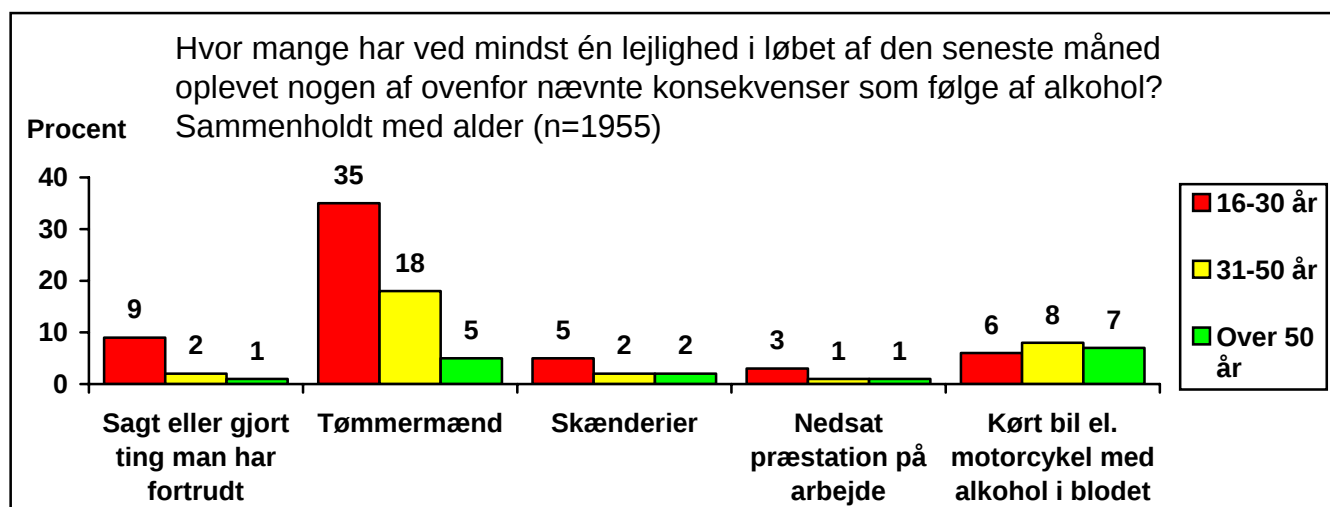
Figur 5

Der er signifikant sammenhæng (1 % niveau) mellem alder og om, hvorvidt man har oplevet konsekvenser som følge af alkohol, på samtlige punkter undtagen bil- eller motorcykelkørsel med alkohol i blodet, hvor der stort set ikke er nogen forskel mellem aldersgrupperne, i særdeleshed hvis man tager hensyn til, at de yngste i aldersgruppen 16-30 år er under kørekortsalderen. To tredjedel af alle i alderen 16 til 30 år – mænd såvel som kvinder – har i løbet af det sidste år ved mindst en lejlighed haft tømmermænd.

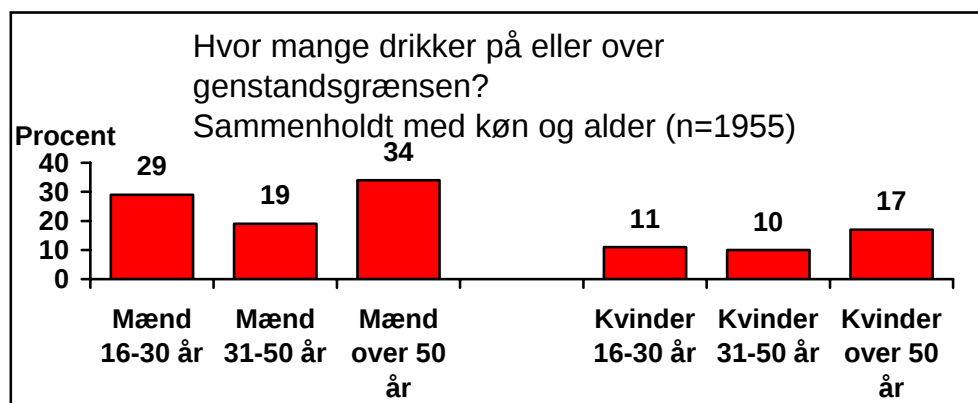
Begrænser vi os til **den seneste måned** er forskellen mellem aldersgrupperne nøjagtig den samme på hvert eneste punkt sammenlignet med hele året.

Figur 6

Det er vigtigt at understrege, at tallene ikke direkte er korrelerede med alkoholforbruget, men snarere til drikkemønstret. Det viser sig nemlig, at der er en større andel blandt dem over 50 år end blandt de 16-30-årige, der drikker på eller over genstandsgrænsen, selv om den ældste gruppe forholdsvis sjældent oplever disse konsekvenser sammenlignet med de 16-30-årige.

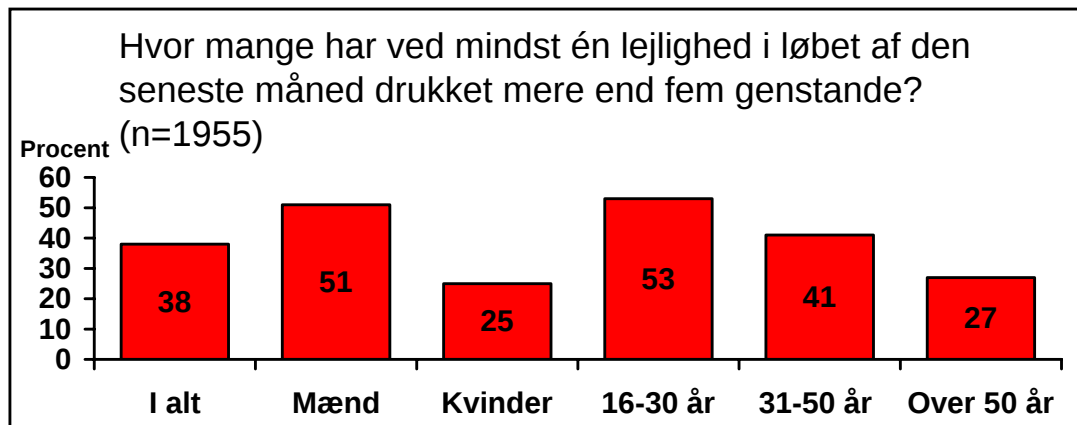
Figur 7

Hvis man går dybere ind i materialet, viser det sig, at drikkemønstret for de unge allerede ændrer sig inden 30-årsalderen. De 28-30-årige har et forbrug og et mønster, som mere ligner de 31-50-årige end de unges.

En anden måde, at måle adfærdsmønster på i forhold til alkohol, er at spørge, hvor mange der har drukket mere end fem genstande ved en og samme lejlighed ("binge drinking") inden for **den seneste måned**.

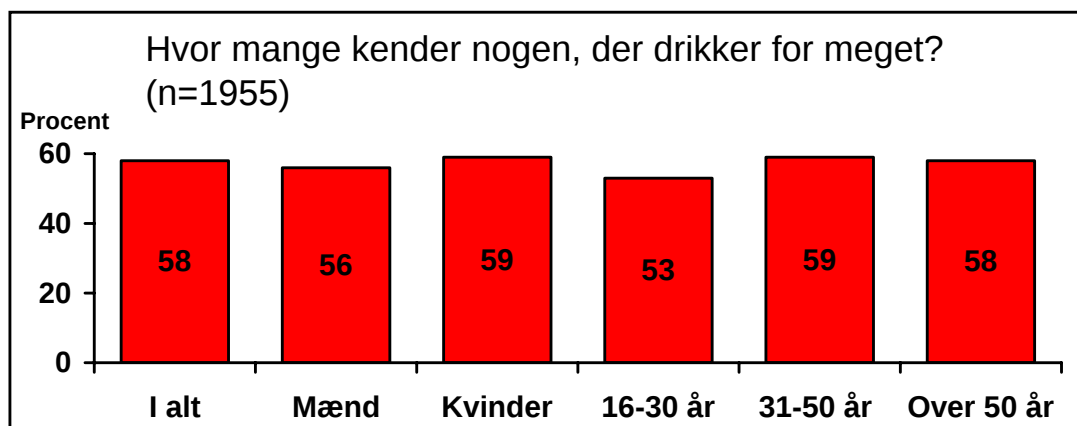
Figur 8

For det første kan man konstatere, at der er signifikant flere mænd end kvinder (1 % niveau), der i løbet af den senest måned har drukket mere end fem genstande ved en og samme lejlighed, og at der er en signifikant sammenhæng med alder (1 % niveau). Jo yngre man er, desto større er sandsynligheden for, at man har drukket mere end fem genstande ved samme lejlighed. Det kan være vært at notere, at der (ifølge figur 7) er markant færre i aldersgruppen 31-50 år end i aldersgruppen over 50 år, som har et alkoholforbrug på eller over genstandsgrænsen (både blandt mænd og blandt kvinder), mens der er markant flere blandt de 31-50-årigen end blandt dem over 50 år, der har drukket mere end fem genstande ved samme lejlighed.

I undersøgelsen blev der også spurgt til, om man selv kender nogen (for eksempel ægtefælle, partner, ven eller kollega), der drikker for meget.

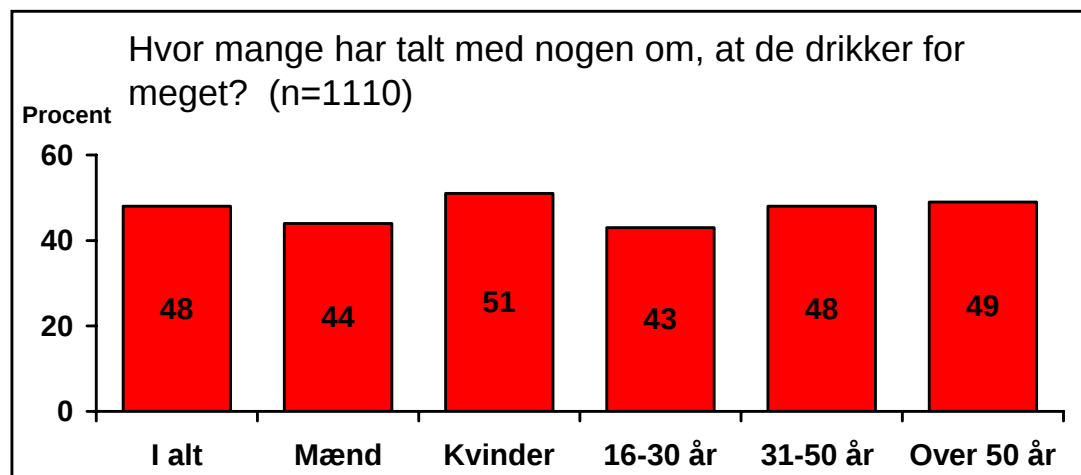
Figur 9

Over halvdelen af befolkning over 15 år kender nogen i den nærmeste omgivelse, der drikker for meget. Der er ingen større forskel mellem de forskellige befolkningsgrupper på dette punkt.

De interviewede blev derefter spurgt om, de har talt med vedkommende om, at han/hun drikker for meget.

Figur 10

Næsten halvdelen af dem, der kender nogen, der drikker for meget, har også talt med vedkommende om dette. Der er signifikant flere kvinder end mænd (5 % niveau), der tager fat i dem i deres omgivelser, der drikker for meget, mens der ikke er nogen signifikant forskel mellem aldersgrupperne.